

NOPAs innspill til Arbeids- og sosialkomiteen statsbudsjett 2025

NOPA er en interesseorganisasjon for komponister, tekstforfattere, låtskrivere og musikkprodusenter. Foreningen har over 1 600 medlemmer og 600 tilknyttede som skaper musikk og tekst på alle språk, i alle sjangre. NOPA arbeider for opphavernes rettigheter og rammebetingelser, i tillegg til å bidra med kompetanse og nettverk for medlemmer og bransje.

Felles for NOPAs medlemmer er at det finnes få, om ingen, ansettelsesforhold for de som skaper musikk og sangtekst. De aller fleste skaper sin egen arbeidsplass. I NOPAs siste medlemsundersøkelse oppga 63% at de fikk størstedelen av sin kunstneriske inntekt gjennom enkeltpersonforetak, ca. 15% fikk størstedelen av inntekten via AS, DA eller ANS. Rundt 10% av medlemmene oppga at de fikk størstedelen av sin kunstneriske inntekt via fast ansettelse (NOPAs medlemsundersøkelse 2024).

Kap 601 – Utreiingsverksemt, forskning m.m.

I Hurdalsplattformen heter det at «regjeringen skal utrede og forbedre sosiale ordninger for selvstendig næringsdrivande».

I mars 2022 gjorde Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede om selvstendig næringsdrivende og frilansere skal opparbeide seg sterkere rettigheter til inntektssikring, inkludert forbedring av sykelønnsordningen og sosiale ordninger for selvstendig næringsdrivende.»
(Vedtak 456)

I budsjettforslaget for 2024 ble dette skjøvet på til budsjettet for 2025, og i budsjettforslaget for 2025 er dette redusert til:

«Regjeringa arbeider med utvalde problemstillingar knytt til dei rettane sjølvstendig næringsdrivande og frilansarar har.»

Det er allerede gjennomført en innspillsrunde om rettighetene til selvstendig næringsdrivende og frilansere. Ifølge budsjettet vil innspillene gå inn som en del av AIDs utredning om mulige tiltak på området, men det er svært skuffende å lese at eventuelle forbedringer først vil komme i budsjettet for 2026.

NOPA foreslår derfor følgende merknad fra komiteen:

Stortinget viser til punktet i Hurdalsplattformen om forbedrede sosiale ordninger for selvstendig næringsdrivende, samt Stortingets vedtak 456, og ber regjeringen følge opp dette så snart som mulig.

Minstefradrag for enkeltpersonforetak

En måte å gi selvstendig næringsrivende bedre sosiale ordninger, kan være å innføre et minstefradrag for enkeltpersonforetak. Dagens ordning gir skattemessig ulempe i forhold til en arbeidstaker med personinntekt, hvis de fradragsberettigede kostnadene er lavere enn minstefradraget. Et minstefradrag vil ikke komme til fratrukk i pensjonsgivende inntekt, og gir derfor en pensjonsfordel framfor fradrag av kostnader.

Forslag til merknad fra komiteen:

Stortinget ber regjeringen om å innføre et minstefradrag for enkeltpersonforetak.

Spesialisert NAV-kontor for kunstnere med «lappeteppeøkonomi»

I innledningen til Prop 1S for kapittel som faller under AID heter det:

«Regjeringa legg gjennom tillitsreforma vekt på å gi NAV-kontora og tilsette i førstelinja større handlingsrom til å nyttiggjere seg av sin faglege kompetanse i arbeidet. Formålet er at folk skal få betre tenester som er tilpassa ulike behov og livssituasjonar. Det inneber bl.a. å utnytte det statleg-kommunale samarbeidet i NAV-kontora betre for å gi fagleg gode og lokalt tilpassa tenester og at dei tilsette reelt skal vere med på å bestemme.»

Organisasjonene på kunst- og kulturfeltet har lenge tatt til orde for at det burde opprettes et spesialisert NAV-kontor hvor man kan samle, og opparbeide seg bedre kompetanse på kulturfeltets særegenheter, og på syklusøkonomi og kombinasjonsinntekter. Mange kunstnere har såkalt «lappeteppeøkonomi», som saksbehandlere i NAV har lite kjennskap til. Kunstnernetverket mener det kunne vært gjort et kjempeløft for våre arbeidsfolk om ett spesifikt NAV-kontor får ansvar for å ta seg av denne gruppen.

Å møte saksbehandlere med spesialkompetanse når kunstnerne og kulturarbeiderne trenger råd og veiledning, ville bidra til at NAV oppleves mer tilgjengelig og med det senket terskelen for å ta kontakt. En slik løsning ville også kunne bidra til en mer helhetlig og likeverdig saksbehandling for enkeltpersoner, samt fungere som et kompetansesenter for organisasjonene på kulturfeltet. Et spesialisert kontor ville mest sannsynlig avlaste kunstnerorganisasjonene betydelig, og også bidra til mer effektiv saksbehandling hos NAV, med færre ankesaker.

For et arbeidsliv i endring tror vi også andre yrkesgrupper og sektorer fremover vil preges mer av samme type «lappeteppeøkonomi» som kunstnerne alltid har hatt. En spesialisert NAV-filial med denne kompetansen vil være en pilot som kan gi positive ringvirkninger i hele arbeidslivet.

Dette tiltaket krever ikke økte midler – bare velvilje og organisering.

Forslag til komitemerknad:

Stortinget ber om at regjeringen etablerer en service- og informasjonssenhet som spesialiserer seg på sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende og frilansere.